

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/636/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6712203723
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Dušan Ďurian
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6712203723.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľov: 1/ S. E., rod. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom vo X., D. Q.. 5, 2/ I. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom v D., V. č. XXX, a 3/ S. D., rod. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom v D., V. č. XXX, všetci zastúpení JUDr. Ľubomírom Ivanom, advokátom so sídlom vo Zvolene, Dukelských hrdinov č. 22, proti odporcovi Slovenská republika, v mene ktorého pred súdom koná Slovenský pozemkový fond, IČO: 17335345, so sídlom v Bratislave, Búdkova č. 36, o určenie, že do dedičstva po právnom predchodcovi navrhovateľov patrí nehnuteľnosť, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k. 17C/5/2012-211 zo dňa 18.07.2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd určil, že do dedičstva po nebohom I. D., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom v G., č. XXX, ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX, patrí pozemok parc. č. KNC XXX/X o výmere 26198 m² (trvalé trávne porasty) nachádzajúci sa v katastrálnom území G., ktorý bol vytvorený Geometrickým plánom č. ZV-27/2011 zo dňa 07.10.2011, vyhotoveným spoločnosťou Geodetická kancelária URBAN - LAUKO, spol. s r.o., IČO: 36796336, so sídlom v Leviciach, Námestie Šoltésovej č. 14, autorizačne overeným dňa 11.10.2011 W.. C. K., úradne overeným dňa 14.10.2011 W.. S. N., pracovníčkou bývalej Správy katastra K. (prvý výrok) a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (druhý výrok). Okresný súd dospel k záveru, že navrhovatelia majú naliehavý právny záujem na požadovanom určení, že pozemky patria do dedičstva po ich právnom predchodcovi. Vykonaným dokazovaním mal preukázané, že navrhovatelia sú právnymi nástupcami po I. D.; sporný pozemky nadobudli ešte jeho rodičia I. D. a T. D., rod. V., kúpnu zmluvou od veľkostáckára E. Zichyho; v roku 1956 ho darovali právnemu predchodcovi navrhovateľov I. D.; originál predmetnej kúpnej zmluvy sa nedochoval, ale je zrejmé, že v roku 1944 bol predložený spolu so žiadosťou o vklad vlastníckeho práva do pozemkovej knihy. Sporný pozemok užívala rodina D. od roku 1935 ako svoj vlastný bez pochybností o jeho vlastníctve. Samotný právny predchodca navrhovateľov nadobudol vlastnícke právo k spornému pozemku vydržaním najneskôr dňa 01.04.1993, pretože ho mal po dobu najmenej 10 rokov v oprávnenej dobromyseľnej držbe. Listinné dôkazy kúpnu zmluvu a darovaciu zmluvu sa v konaní nepodarilo zabezpečiť, ale ich existencia bola preukázaná najmä svedeckými výpoveďami a žiadosťou o vklad vlastníckeho práva do pozemkovej knihy. Svoje rozhodnutie oprel okresný o ustanovenie § 80 písm. c) a § 125 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) a ustanovenia § 129 ods. 1, § 130 ods. 1 a § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka; o trovách konania rozhodol okresný súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti rozsudku okresného súdu podal odporca včas odvolanie zo dňa 27.08.2013 (č.l. 227-228 spisu), ktorým sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie prípadne zmeny v zmysle zamietnutia návrhu. V odvolaní uviedol, že okresný súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p.) a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.). Zdôraznil, že nespochybňuje užívanie sporného pozemku právnymi predchodcami navrhovateľov, pretože ide o tzv. lazebný pozemok, nevhodný na využitie inými

subjektmi, než tými, ktorí v danom území bývajú. Vyjadril názor, že samotné užívanie po zákonom stanovenú dobu nestačí k nadobudnutiu vlastníctva, keď absentuje titul vstupu do dobromyseľnej držby. Nesúhlasil s právnym názorom okresného súdu, že I. D. s manželkou nadobudli sporný pozemok do vlastníctva, pretože boli jeho dobromyseľnými držiteľmi na základe dočasnej kúpnej zmluvy z roku 1935 a žiadosti o vklad vlastníctva zo dňa 29.02.1944, ktorého prílohou boli dva originály kúpnej zmluvy a dva odpisy kúpnej zmluvy. Poukázal na to, že žiadateľmi o vklad vlastníckeho práva k pozemkom v danom území bolo viac subjektov na základe viacerých kúpnych zmlúv a dočasných kúpnych zmlúv. Podľa predložených pozemnoknižných vložiek viazli na pozemkoch E. X. ťarchy od tridsiatych rokov minulého storočia až do konfiškácie jeho majetku v roku 1945; predávajúci E. X. preto v uvedenom období nemohol so svojimi nehnuteľnosťami voľne nakladať a tieto bez odstránenia tiarch prevádzať na iného. Zotrvál na tvrdení, že k uzavretiu riadnej kúpnej zmluvy medzi E. X. a I. D. s manželkou nikdy nedošlo, títo neboli dobromyseľnými držiteľmi a teda nenadobudli vlastníctvo k spornému pozemku; I. D. s manželkou ako nevlastníci nemohli teda sporný pozemok ani previesť (darovať) synovi I. D. v roku 1956. Zdôraznil, že navrhovatelia nepredložili žiadnu darovaciu zmluvu, či iný písomný dôkaz o existencii darovania sporného pozemku. Poukázal na to, že o darovaní sporného pozemku I. D. z dôvodu zaopatrenia rodičov vypovedala navrhovateľka 3/ (jeho manželka) a svedkyňa S. D. (jeho sestra), teda všetci v príbuzenskom pomere. Nebol predložený žiadny relevantný dôkaz, ani svedectvo nezaujatého svedka, o darovaní sporného pozemku I. D. a keďže jeho rodičia sporný pozemok nevlastnili, nemohli ho ani darovať, preto právny názor okresného súdu, že I. D. sporný pozemok nadobudol vydržaním nemá žiadnu oporu vo vykonaných dôkazoch. Na základe uvedeného navrhol zrušenie napadnutého rozsudku okresného súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie alebo jeho zmenu na zamietnutie návrhu navrhovateľov.

Navrhovatelia 1/, 2/ a 3/ sa k odvolaniu odporcu vyjadrili prostredníctvom svojho právneho zástupcu písomným podaním zo dňa 24.09.2013 (č.l. 232-234 spisu), ktorým navrhli rozsudok okresného súdu v celom rozsahu ako vecne správny potvrdiť. Vo vyjadrení uviedli, že odvolanie odporcu považujú za nedôvodné. Tvrdili, že na základe dočasnej kúpnej zmluvy z roku 1935 bola uzavretá aj riadna kúpna zmluva, ktorá bola spolu so žiadosťou o vklad vlastníckeho práva doručená bývalému Okresnému súdu v Divíne dňa 29.02.1944. Ťarchy, ktoré viazli na prevádzaných pozemkoch neboli ich právnym predchodcom známe; ich existencia nie je navyše prekážkou pre nadobudnutie vlastníckeho práva k pozemkom vydržaním, keďže vydržanie je originárny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva, ktorý nie je priamo závislý od oprávnenia pôvodného vlastníka s pozemkami nakladať. Vyjadrili názor, že dobromyseľnosť ich právnych predchodcov bola v konaní dostatočne preukázaná, keďže títo boli presvedčení, že pozemky nadobudli a viac ako polstoročie ich užívali ako vlastné. Neobstojí námietka, že vo veci vypovedali osoby, s ktorými sú v príbuzenskom pomere, pretože o skutočnostiach, ku ktorým vypovedali, musia mať vedomosť najmä rodinní príslušníci.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu určenom § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a rozsudok okresného súdu podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. zrušil a v zmysle § 221 ods. 2 O.s.p. mu vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p., súd rozhodnutie zruší, len ak súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Odvolanie odporcu je dôvodné.

Zo spisu okresného súdu vyplýva, že navrhovatelia 1/ až 3/ sa návrhom na začatie konania voči odporcovi domáhali určenia, že pozemok parc. č. KNC XXX/X o výmere 26198 m² (trvalé trávne porasty) nachádzajúci sa v katastrálnom území G. (ďalej aj „sporný pozemok“), ktorý bol vytvorený Geometrickým plánom č. ZV-27/2011 zo dňa 07.10.2011, vyhotoveným spoločnosťou Geodetická kancelária URBAN - LAUKO, spol. s r.o., IČO: 36796336, so sídlom v Leviciach, Námestie Šoltésovej č. 14, autorizácie overeným dňa 11.10.2011 W. C. K., úradne overeným dňa 14.10.2011 W. S. N., pracovníčkou bývalej Správy katastra K., patrí do dedičstva po poručiťovi I. D., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom v G., č. XXX, ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX (menovaného poručiťeľa pôvodne označili okrem iného dátumom narodenia „XX.XX.XXXX“, keď túto nepresnosť neskôr v konaní odstránili procesnou formou zmeny návrhu, ktorú okresný súd pripustil uznesením č.k. 17C/5/2012-208 zo dňa 18.07.2013 vyhláseným do zápisnice o pojednávaní). Svoju aktívnu vecnú legitimitáciu v konaní navrhovatelia vyvodzovali z

predložených rodných listov I. D., nar. XX.XX.XXXX (č.l. 35 spisu) a T. D., rod. V., nar. XX.XX.XXXX (č.l. 36 spisu), ich sobášneho listu o uzavretí manželstva dňa XX.XX.XXXX (č.l. 37 spisu), rodného listu I. D., nar. XX.XX.XXXX (č.l. 38 spisu), výpisu z knihy manželstiev o uzavretí manželstva I. D. a navrhovateľky 3/ dňa 18.06.1952 (č.l. 39 spisu), úmrtného listu I. D., ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX (č.l. 40 spisu) a rodných listov navrhovateľov 1/ a 2/ (č.l. 41 spisu; č.l. 42 spisu), z ktorých vyplýva, že ich rodičmi sú I. D. a navrhovateľka 3/. Svoj nárok na sporný pozemok odvodzovali navrhovatelia od skutočnosti, že na základe „dočasnej predajokúpnej zmluvy“ zo dňa 07.07.1935 (č.l. 3-4 spisu) uzavretej medzi I. D. a inými roľníkmi a obyvateľmi Obce G. ako kupujúcimi na jednej strane a veľkostatkárom E. X. ako predávajúcim na strane druhej vstúpili do držby a užívania časti z predmetu zmluvy (pozemok o výmere asi 15 katastrálnych jutár stanovený na mieste samom zmluvnými stranami, ktorý mal byť podľa dohody presne zameraný zememeračom a mal tvoriť doplnok konečnej kúpnej zmluvy; farchy na predmete zmluvy sa do 07.07.1940 zaviazal odstrániť predávajúci; schválenie bývalého Štátneho pozemkového úradu v Prahe, resp. Ministerstva poľnohospodárstva v Prahe, sa zaviazali zaobstarať kupujúci); na zameranie predmetu zmluvy bol W. R. E. vypracovaný geometrický (polohopisný) plán a výkaz plôch č. 148/1942 zo dňa 02.10.1942, podľa ktorého mali byť z pôvodnej pozemnoknižnej parcely č. XXX/X vo vložke XXXX pre k.ú. G. okrem iných vytvorené parcely parc. č. XXX/XX, XXX/XX a XXX/XX v k.ú. G. vo vlastníctve a užívaní I. D., nar. XX.XX.XXXX a T. D., rod. V.; dňa 29.02.1944 bola bývalému Okresnému súdu v Divíne doručená žiadosť zo dňa 17.02.1944 o vklad vlastníckeho práva titulom kúpy a na základe skutočnej držby na nehnuteľnosť zapísanú v pozemnoknižnej vložke č. XXXX obce G. (č.l. 5-7 spisu), ktorou okrem iných aj žiadateľka T. D. (I.), rod. V., požiadala o vklad vlastníckeho práva do pozemkovej knihy k parcelám parc. č. XXX/XX, XXX/XX a XXX/XX v k.ú. G. vytvorené uvedeným geometrickým plánom z pozemnoknižnej parcely č. XXX vedenej vo vložke č. XXXX v k.ú. G.; ako prílohy žiadosti sú uvedené 4 kúpnopredajné zmluvy (2-2 odpisy), 1 obecné svedectvo a 2 geometrické plány. Na zameranie pôvodných parciel č. XXX/XX, č. XXX/XX a č. XXX/XX v k.ú. G. nechali navrhovatelia vyhotoviť geometrický plán č. ZV-27/2011 zo dňa 07.10.2011, vyhotovený spoločnosťou Geodetická kancelária URBAN - LAUKO, spol. s r.o., IČO: 36796336, so sídlom v Leviciach, Námestie Šoltésovej č. 14, autorizačne overený dňa 11.10.2011 W. C. K., úradne overený dňa 14.10.2011 W. S. N., pracovníčkou bývalej Správy katastra K. (č.l. 152 spisu), podľa ktorého tieto pôvodné parcely v súčasnosti zodpovedajú pozemkom parc. č. KNE XXX/X a parc. č. KNE XXX/XX v k.ú. G., z ktorých geodet odčlenil pozemok parc. č. KNC XXX/X, ktorého hranice boli v prírode označené drevenými kolíkmi a to podľa zobrazenia pôvodných parciel č. XXX/XX, č. XXX/XX a č. XXX/XX v geometrickom pláne č. XXX/XXXX zo dňa 02.10.1942 súdneho znalca W. R. E. (parcely č. XXX/XX a č. XXX/XX v celom rozsahu; parcela č. XXX/XX v časti); podľa listov vlastníctva č. XXXX a č. XXXX pre k.ú. G. (č.l. 14 spisu; č.l. 15 spisu) je ako vlastník pozemkov parc. č. KNE XXX/X a parc. č. KNE XXX/XX zapísaný odporca. Okresný súd vykonal dokazovanie aj výsluchom navrhovateľov ako účastníkov konania a svedkov S. D. (č.l. 79 p.v. - 80 spisu), sestry I. D., z ktorej výpovede vyplynulo, že kúpna zmluva ohľadne pôvodných pozemkov parc. č. XXX/XX, č. XXX/XX a č. XXX/XX v k.ú. G. mala byť uzavretá na Vianoce roku 1943 a I. D. a manželkou T. D. mali pozemky darovať synovi I. D. za to, že ich doopatrjuje; svedkyňa konkrétne vypovedala, že „zmluvu napísanú nevidela, aj keď si myslí, že nejaká zmluva bola“; ďalej svedka I. E. (č.l. 80 spisu), manžela navrhovateľky 1/, z ktorého výpovede vyplynulo, že pozemky mala darovať I. D. jeho matka, pretože bola v zlom zdravotnom stave; ďalej boli vypočutí svedkovia W. I. D. (č.l. 154 spisu) a I. N. (č.l. 154 p.v. spisu); všetky vypočuté osoby potvrdili nerušené užívanie sporných pozemkov a všeobecné rešpektovanie vlastníctva právnych predchodcov navrhovateľov k sporným pozemkom; okrem toho navrhovateľka 3/ ako účastníčka konania (č.l. 129-130 spisu) pri výpovedi uviedla, že „keď bola svokra (t.j. T. D. - poznámka odvolacieho súdu) chorá, povedala, že chce dať majetok manželovi (t.j. I. D. - poznámka odvolacieho súdu) s tým, aby ich doopatroval, svokor (t.j. I. D. - poznámka odvolacieho súdu) doniesol nejaký papier a dal ho svokre podpísať s tým, že išlo pravdepodobne o darovanie; pri tomto podpisovaní tohto dokladu bola prítomná navrhovateľka 3/, I. D., jeho dvaja súrodenci, svokor a svokra; ďalej už ten papier nevidela a už sa o túto vec nezaujímal; manželov brat už zomrel, švagriná (t.j. S. D. - poznámka odvolacieho súdu) by k tomu vedela niečo povedať“; v konaní bol vypočutý aj R. J. (č.l. 154 p.v. - 155 spisu), ktorý vyhotovil geometrický plán č. ZV-27/2011 zo dňa 07.10.2011 a uviedol, že vychádzal z geometrického plánu z roku 1942, keď pôvodné pozemky parc. č. XXX/XX, č. XXX/XX a č. XXX/XX podľa súčasného právneho stavu po ROEP zodpovedajú pozemkom parc. č. XXX/X a č. XXX/XX, z ktorých vytvoril novú parcelu č. XXX/X; jednotlivé línie pozemkov z geometrického plánu z roku 1942 sú totožné aj v digitálnej mape vytvorenej v rámci ROEP. V spise okresného súdu sa nachádzajú aj pôvodné pozemnoknižné vložky č. XXXX a č. XX pre k.ú. G. (č.l. 108-113 spisu; č.l. 114-119 spisu), z ktorých je zrejmé, že parcela č. XXX bola dňa 25.04.1933 (čd. 2582) odpísaná z vložky č. XX do vložky č. XXXX ako roľa a lúka (G.) vo výlučnom vlastníctve E.

X.; v oboch vložkách sa nachádza zápis zo dňa 11.04.1926, že na základe rozhodnutia Štátneho pozemkového úradu v Prahe č. 13580/926-II/4 sa vyznačuje, že nehnuteľnosť parc. č. XXX (aj ostatné z vložky č. XX) je štátom zabraná a štát ju zamýšľa prevziať; vo vložke č. XXXX je ďalej zápis zo dňa 13.06.1940 o tom, že nehnuteľnosť podlieha súpisu podľa nariadenia vlády č. 146/1939, ďalej zápis o nútenej správe nehnuteľnosti zo dňa 07.06.1945, ktorá bola zrušená zápisom zo dňa 09.07.1946; okrem toho sa tu nachádzajú zápisy o exekučných záložných právach najmä v prospech bánk a ich výmazoch; naproti tomu vo vložke č. XX sa nachádzajú zápisy o vkladoch vlastníckeho práva v prospech fyzických osôb (z roku 1933, 1934) a nakoniec zápis zo dňa 03.03.1958 o tom, že podľa návrhu bývalého Okresného národného výboru v Lučenci č. Pôd. XXXX/XX zo dňa 18.10.1957 podľa § 6 zákona č. 110/1953 Zb. sa vkladá vlastnícke právo pre Československý štát v správe Odboru poľnohospodárstva a lesného hospodárstva rady Okresného národného výboru v Lučenci. Z písomných správ Štátneho archívu v Banskej Bystrici, pobočka Lučenec, zo dňa 23.04.2012 (č.l. 59 spisu) a zo dňa 19.06.2012 (č.l. 69 spisu) vyplýva, že žiadosť o vklad vlastníckeho práva s prílohami doručená Okresnému súdu Divín dňa 29.02.1944 sa v archívnych dokumentoch fondu Okresný súd Divín (1938-1944) nenachádza, zmluvy o prevode vlastníckeho práva a návrhy na ich vklad za bývalý Okresný súd Divín neboli do štátneho archívu, pobočka Lučenec, prevzaté; písomnosti pochádzajúce z činnosti Okresného súdu Divín (1938-1944) boli umiestnené v prenajatých priestoroch v budove vlastníka veľkostatkára E. X. v obci Divín; pravdepodobne počas prechodu frontu, najmä počas pobytu nemeckého vojska v budove súdu v obci Divín v decembri 1944 a januári 1945 došlo ku stratám spisového materiálu; sťahovanie písomných dokumentov z Divína do Lučenca sa uskutočnilo v mesiacoch apríl 1945 až máj 1945 a boli umiestnené v budove Okresného súdu Lučenec; pracovníci bývalého Okresného archívu v Lučenci uskutočnili v roku 1962 bez vyraďovacieho konania predskartačný výber písomností pre trvalú archívnu úschovu za zaniknutý Okresný súd Divín (1938-1944); na základe tohto výberu sa do archívu prevzali len písomnosti prezidiálnej a trestnej agendy a písomnosti oddelenia pre pracovné spory. Z písomnej správy Roľníckeho družstva Kriváň zo dňa 11.10.2012 (č.l. 98 spisu) vyplýva, že družstvo bolo založené v roku 1959 a transformované v roku 1991 s tým, že pôvodné pozemky parc. č. XXX/XX, č. XXX/XX a č. XXX/XX v k.ú. G. nikdy neužívali a ani neužívajú. Z písomnej správy Obce G. (starostu) zo dňa 16.10.2012 (č.l. 99 spisu) vyplynulo, že sporné pozemky zamerané geometrickým plánom z roku 1942 neužívalo družstvo ani Lesy Slovenskej republiky; nemá evidenciu rozhodnutí ani iné podklady o nakladaní s majetkom veľkostatkára E. X. po znárodnení, prevažnú časť však prevzal štát prostredníctvom Lesov Slovenskej republiky.

Podľa § 212 ods. 3 O.s.p., na vady konania pred súdom prvého stupňa prihlíada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Okresný súd sa podľa zistenia odvolacieho súdu dopustil vady konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, t.j. nevykonateľnosť napadnutého rozsudku. Napadnutým rozsudkom okresný súd určil, že do dedičstva po právnom predchodcovi navrhovateľov patrí pozemok parc. č. KNC XXX/X v k.ú. G., ktorý mal byť vytvorený špecifikovaným geometrickým plánom z pozemkov parc. č. KNE XXX/X a parc. č. KNE XXX/XX b k.ú. G. patriacich odporcovi. Okresný súd však tento geometrický plán neurobil súčasťou svojho rozsudku. V rozsudku o určení vlastníckeho práva k pozemku, resp. o určení pozemku za predmet dedičstva po poručiťovi, kde pozemok je vytvorený geometrickým plánom a nie je ešte súčasťou katastra nehnuteľností, je potrebné tento geometrický plán urobiť súčasťou tohto rozsudku, inak bez pripojenia tohto geometrického plánu je rozsudok nevykonateľný, čo je vada, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Geometrický plán urobí súd výrokovou súčasťou svojho rozsudku tým, že v osobitnom výroku uvedie, že konkrétne špecifikovaný geometrický plán (aspoň v rozsahu číslo plánu, označenie zhotoviteľa, dátum vyhotovenia, dátum overenia a označenie overujúceho orgánu) tvorí neoddeliteľnú súčasť rozsudku (ide teda o obsahovú súčasť rozsudku); súčasne je potrebné uviesť, že pre účely doručenia rozsudku účastníkom konania, resp. ich právnym zástupcom, je potrebné geometrický plán k rozsudku fyzicky pripojiť (ide teda o fyzickú súčasť rozsudku); vo všeobecnosti je geometrický plán na základe rozsudku o určení vlastníckeho práva k novovytvorenému pozemku podmienkou a podkladom pre zápis pozemku do katastra nehnuteľností (pozri § 46 ods. 1 a § 67 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov; § 3 vyhlášky Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č. 461/2009 Z. z., ktorou sa vykonáva katastrálny zákon v znení neskorších predpisov); bez pripojenia geometrického plánu k rozsudku o určení novovytvoreného pozemku do dedičstva po poručiťovi by prípadné dedičské rozhodnutie v konaní o vykonaní dedičského konania k novoobjavenému majetku bolo tiež nevykonateľné. Nakolko

predmetom konania v prejednávanej veci podľa rozsudku je geometrickým plánom novovytvorený pozemok, ktorý ešte nie je predmetom katastra (§ 6 zákona č. 162/1995 Z. z.), pokladá odvolací súd obsahové aj fyzické pripojenie predmetného geometrického plánu k rozsudku za nevyhnutné pre jeho vykonateľnosť. Absencia geometrického plánu ako obsahovej a fyzickej súčasti napadnutého rozsudku predstavuje prekážku jeho vykonateľnosti a súčasne samostatný dôvod na jeho zrušenie.

Podľa § 40 ods. 1 prvá veta zákona č. 141/1950 Zb. Občiansky zákonník, písomná forma je potrebná pri právnych úkonoch o právach k nehnuteľnostiam, okrem ak ide o nájom rodinného domčeka alebo inej podobnej stavby alebo len časti budovy.

Podľa § 1 ods. 1 prvá veta zákona č. 65/1951 Zb. o prevodoch nehnuteľností a o prenájmoch poľnohospodárskej a lesnej pôdy, na prevod nehnuteľnosti a na prenájom poľnohospodárskej alebo lesnej pôdy je potrebné privolenie okresného národného výboru.

Podľa § 383 zákona č. 141/1950 Zb. Občiansky zákonník, darovacou zmluvou darca niečo bezodplatne prenecháva alebo sľubuje obdarovanému a ten dar alebo sľub prijíma.

Podľa § 384 zákona č. 141/1950 Zb. Občiansky zákonník, ak sa dar pri darovaní neodovzdá, je potrebné, aby sa darovacia zmluva dojednala písomne.

Podľa § 115 zákona č. 141/1950 Zb. Občiansky zákonník, vydržaním možno nadobudnúť vlastnícke právo, ak nejde o nescudziteľné veci, ktoré sú v socialistickom vlastníctve.

Podľa § 116 ods. 1 zákona č. 141/1950 Zb. Občiansky zákonník, vlastnícke právo k hnuťelnej veci nadobudne, kto ju drží oprávnené (§ 145) a nepretržite tri roky; ak ide o nehnuteľnú vec, je potrebná vydržacia doba desaťročná.

Podľa § 145 ods. 1 a 2 zákona č. 141/1950 Zb. Občiansky zákonník, ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný v tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným. V pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

Podľa § 854 Občianskeho zákonníka (prechodné a zrušovacie ustanovenia k úpravám účinným od 1. apríla 1964), pokiaľ ďalej nie je uvedené inak, spravujú sa ustanoveniami tohto zákona aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. aprílom 1964; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 1. aprílom 1964 sa však posudzujú podľa doterajších predpisov.

Podľa § 865 ods. 1 Občianskeho zákonníka (prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. apríla 1983), pokiaľ nie je uvedené inak, spravujú sa ustanoveniami tohto zákona aj právne vzťahy vzniknuté v čase od 1. apríla 1964 do 1. apríla 1983.

Podľa § 868 Občianskeho zákonníka (prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. januára 1992 (zákon č. 509/1991 Zb.)), pokiaľ ďalej nie je uvedené inak, spravujú sa ustanoveniami tohto zákona aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. januárom 1992; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 1. januárom 1992 sa však posudzujú podľa doterajších predpisov.

Preskúmaním vecnej správnosti napadnutého rozsudku v rozsahu podaného odvolania odporcu dospel odvolací súd k záveru, že okresný súd otázku splnenia predpokladov nadobudnutia vlastníckeho práva k spornému pozemku zo strany právneho predchodcu navrhovateľov I. D. neposúdil správne. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že okresný súd vyhovel návrhu navrhovateľov v podstate z dôvodu, že „I. D. nadobudol sporný pozemok v roku 1956 darom od svojich rodičov I. D. a T. D.“; konštatoval, že „darovacia zmluva sa nezachovala, ale jej existenciu mal potvrdenu výpovedami viacerých svedkov“; okrem toho okresný súd uviedol, že „I. D. nadobudol vlastnícke právo k spornému pozemku vydržaním, pretože bol jeho oprávneným držiteľom najmenej po dobu 10 rokov“. Tieto závery okresného súdu nemajú podľa názoru odvolacieho súdu oporu vo vykonanom dokazovaní, z ktorého nepochybne nevyplýva uzavretie tvrdenej písomnej darovacej zmluvy v roku 1956. Skutočnosť dokazovanú len nepriamymi dôkazmi možno mať za preukázanú, ak na základe výsledkov hodnotenia týchto dôkazov, možno bez rozumných pochybností nadobudnúť istotu (presvedčenie) o tom, že sa táto skutočnosť naozaj stala (že je pravdivá); nestačí dospieť len k pravdepodobnosti jej existencie,

resp. pravdivosti (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 21Cdo/2682/2013 zo dňa 26.06.2014). Písomné vyhotovenie tvrdenej darovacej zmluvy z roku 1956 nebolo zo strany navrhovateľov v konaní predložené. O uzavretí darovacej zmluvy vypovedala navrhovateľka 3/ ako účastníčka konania tak, že „keď bola svokra (t.j. T. D. - poznámka odvolacieho súdu) chorá, povedala, že chce dať majetok manželovi (t.j. I. D. - poznámka odvolacieho súdu) s tým, aby ich doopatroval, svokor (t.j. I. D. - poznámka odvolacieho súdu) doniesol nejaký papier a dal ho svokre podpísať s tým, že išlo pravdepodobne o darovanie; pri tomto podpisovaní tohto dokladu bola prítomná navrhovateľka 3/, I. D., jeho dvaja súrodenci, svokor a svokra; ďalej už ten papier nevidela a už sa o túto vec nezaujímal; manželov brat už zomrel, švagriná (t.j. S. D. - poznámka odvolacieho súdu) by k tomu vedela niečo povedať“; uvedená S. D. ako svedkyňa naproti tomu o uzavretí tvrdenej darovacej zmluvy uviedla, že I. D. a manželkou T. D. mali pozemky darovať synovi I. D. za to, že ich doopatrúje; svedkyňa konkrétne vypovedala, že „zmluvu napísanú nevidela, aj keď si myslí, že nejaká zmluva bola“ (vo vzťahu k dokazovanej skutočnosti uzavretia riadnej darovacej zmluvy možno z hľadiska obsahu obidva tieto dôkazy hodnotiť ako nepriame, pretože ani z jedného nevyplýva konkrétne uzavretie tvrdenej darovacej zmluvy, ale len pravdepodobnosť tejto skutočnosti); z uvedeného navyše vyplýva rozpor vo výpovedi navrhovateľky 3/ ako účastníčky konania, ktorá vypovedala, že svedkyňa S. D. mala byť pri podpisovaní darovacej zmluvy, kým svedkyňa S. D. uviedla, že darovaciu zmluvu napísanú nevidela; o tvrdenom darovaní vypovedal ešte svedok I. E. (manžel navrhovateľky 1/) tak, že „pozemky mala darovať I. D. jeho matka, pretože bola v zlom zdravotnom stave“ bez bližšej konkretizácie formy a okolností uzavretia darovacej zmluvy; ostatní vypočutí svedkovia W. I. D. a I. N. o uzavretí darovacej zmluvy nevypovedali. Možno teda uzavrieť, že nedostatočne konkrétne a čiastočne vnútorne rozporné vyjadrenia navrhovateľky 3/ a uvedenej svedkyne S. D. o okolnostiach uzavretia tvrdenej darovacej zmluvy (nepriame dôkazy), neumožňujú zatiaľ prijať skutkový záver o tvrdenej existencii písomnej darovacej zmluvy (možno len ustáliť, že v rodine navrhovateľov sa tradovalo darovanie sporného pozemku I. X zo strany rodičov, resp. jeho matky). Na základe uvedeného možno podľa odvolacieho súdu z doteraz vykonaného dokazovania súčasne ustáliť, že právny predchodca navrhovateľov I. D. vstúpil do držby sporného pozemku pravdepodobne na základe ústnej darovacej zmluvy; udelenie obligatórneho prívolenia okresného národného výboru na prevod sporného pozemku, ktoré platné právo v tom čase vyžadovalo (§ 1 ods. 1 prvá veta zákona č. 65/1951 Zb. o prevodoch nehnuteľností a o prenájdoch poľnohospodárskej a lesnej pôdy), nebolo zo strany navrhovateľov ani tvrdené; preto nemožno súhlasiť ani so záverom okresného súdu, že právny predchodca navrhovateľov I. D. nadobudol vlastnícke právo k spornému pozemku vydržaním (odhliadnuc od vnútornej rozpornosti takéhoto odôvodnenia napadnutého rozsudku okresného súdu, ktoré priznáva nadobudnutie vlastníckeho práva k spornému pozemku právnym predchodcom navrhovateľov I. D. dvomi rôznymi spôsobmi nadobudnutia vlastníckeho práva so samostatným skutkovým a právnym základom s dosahom na preskúmateľnosť rozsudku).

Vydržanie je osobitný originárny spôsob nadobudnutia vlastníctva. V prípade splnenia zákonom určených podmienok dochádza k nemu priamo zo zákona a nevyžaduje sa aj rozhodnutie štátneho orgánu. K tomu, aby bolo možné nadobudnúť vlastnícke právo vydržaním (v súčasnosti aj za účinnosti zákona č. 141/1950 Zb. Občiansky zákonník), musia (museli) byť splnené súčasne (kumulatívne) tieto zákonné predpoklady: a/ nadobúdateľ je oprávneným držiteľom veci po celú vydržaciú dobu, b/ nepretržitosť vydržacej doby, ktorou je neprerušovaný stav užívania predmetu vydržania počas zákonom ustanovenej doby, c/ spôsobilý predmet vydržania. Predpokladom vydržania je skutočnosť, že držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec alebo právo patrí. Rozlišujúcim znakom medzi držbou oprávnenou a neoprávnenou je teda dobromyseľnosť, resp. nedobromyseľnosť držiteľa, pričom otázku dobromyseľnosti je potrebné posudzovať „so zreteľom na všetky okolnosti“. Súdna prax je jednotná v tom, že posúdenie toho, či držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec patrí, nemôže vychádzať len z posúdenia subjektívnych predstáv držiteľa, resp. jeho právnych nástupcov. Dobromyseľnosť, ako vnútorný psychický stav, je potrebné objektivizovať s prihliadnutím na všetky okolnosti, za ktorých došlo k faktickému nakladaniu s vecou, resp. vykonávaniu práva pre seba. Z týchto okolností potom možno usúdiť, či držiteľ mohol, alebo nemohol pri bežnej (normálnej) opatrnosti, ktorú možno vzhľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od každého vyžadovať, rozpoznať (nadobudnúť dôvodné pochybnosti), že mu vec alebo právo skutočne patrí. Okolnosťami, ktoré môžu svedčiť pre záver o existencii dobrej viery, sú aj okolnosti týkajúce sa právneho dôvodu nadobudnutia práva (právneho titulu), teda tzv. uchopenia sa držby. Subjektívny pocit držiteľa, resp. jeho právnych nástupcov, nemôže byť sám osebe podkladom pre vydržanie, ak nie je tento pocit vyvolaný okolnosťami objektívne nasvedčujúcimi oprávnenosti držby veci alebo práva. V dobrej viere je teda

držiteľ, ktorý sa domnieva, že mu držaná vec alebo vykonávané právo patrí, aj keď v skutočnosti tomu tak nie je. Držiteľ je teda ohľadom existencie svojho práva v omyle, ktorý sa môže vzťahovať k právnym skutočnostiam, k osobám alebo k právnej úprave. Základom oprávnenej držby je teda ospravedliteľný omyl. Ospravedliteľný je omyl, ku ktorému došlo napriek tomu, že mýliaci postupoval s obvyklou opatrnosťou, ktorú možno so zreteľom k okolnostiam konkrétneho prípadu požadovať. O ospravedliteľný omyl naopak nejde vtedy, ak mýliaca sa osoba z nedbalosti nevyužila možnosť overiť si skutočnosti rozhodujúce pre uskutočnenie právneho úkonu. Omyl vychádzajúci z nevedomosti jednoznačne formulovaného ustanovenia Občianskeho zákonníka platného v dobe, kedy sa držiteľ držby ujíma (právny omyl), ospravedliteľný nie je (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/49/2010 zo dňa 29.03.2011). Právny omyl spočíva v neznalosti alebo v neúplnej znalosti všeobecne záväzných právnych predpisov a z toho vyplývajúceho nesprávneho posúdenia právnych dôsledkov právnych skutočností. Vzhľadom na všeobecne (aj v oblasti súkromného práva) uznanú zásadu „ignorantia iuris non excusat“ (neznalosť zákona neospravedlňuje), vyplývajúcu zo samej podstaty práva, právny omyl držiteľa, vychádzajúci z neznalosti jednoznačne formulovaného ustanovenia Občianskeho zákonníka, resp. iného všeobecne záväzného právneho predpisu, platného v dobe, kedy sa držiteľ ujal držby, nie je ospravedliteľný. Len výnimočne možno takýto omyl ospravedliť, a to v prípadoch, keď znenie zákona je nejasné a pripúšťa rôzny výklad (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/283/2009 zo dňa 27.10.2010; k obdobnému záveru dospel najvyšší súd aj v ďalších rozhodnutiach viď napríklad sp. zn. 3Cdo/97/2009 zo dňa 30.03.2011, sp. zn. 4Cdo/229/2011 zo dňa 21.02.2013, sp. zn. 5Cdo/30/2010 zo dňa 01.03.2011, sp. zn. 6MCdo/5/2010 zo dňa 20.04.2011 a sp. zn. 8Cdo/13/2013 zo dňa 27.11.2013). V konaniach, v ktorých sa posudzuje splnenie podmienok vydržania, majú spravidla osobitný význam skutkové zistenia súdu v otázke dobromyseľnosti držiteľa. Dobrá viera držiteľa, ktorá je podložená jeho vôľou nakladať s vecou ako so svojou, vyjadruje totiž vnútorný (psychický) stav držiteľa, ktorý sám osebe nemôže byť predmetom dokazovania. Vnútorné presvedčenie nadobúdateľa, že nekoná bezprávne a že si neprisvojuje cudziu vec, sa ale navonok prejavuje jeho konkrétnym správaním, a to už je spôsobilým predmetom dokazovania. So zreteľom na konkrétne skutkové okolnosti treba v týchto prípadoch vyriešiť otázku, či držiteľ pri bežnej (normálnej) opatrnosti, ktorú bolo možné vzhľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od každého požadovať, nemal alebo nemohol mať dôvodné pochybnosti o tom, že mu vec patrí. Keďže dobrá viera zaniká v okamžiku, kedy sa držiteľ oboznámil so skutočnosťami, ktoré objektívne museli vyvolať pochybnosť o tom, že mu vec právom patrí, musí byť aj skutkový záver o nedostatku dobrej viery vždy dostatočne podložený adekvátnymi skutkovými zisteniami (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/68/2008 zo dňa 10.02.2009). Vo všeobecnosti platí, že dobromyseľnosť zaniká v okamihu, kedy sa držiteľ zoznámil so skutočnosťami, ktoré objektívne museli vyvolať pochybnosti o tom, že mu vec právom patrí alebo že je subjektom práva, ktorého obsah vykonáva. Pre zánik dobromyseľnosti a následné prerušenie vydržacej doby je teda rozhodujúca vedomosť držiteľa o takýchto skutočnostiach (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/119/2007 zo dňa 30.06.2008). Na tom nič nemení skutočnosť, že držiteľ bol aj naďalej (subjektívne) v dobrej viere (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 5Cdo/107/2008 zo dňa 24.03.2010). Vydržať vlastnícke právo môže len oprávnený držiteľ, t.j. ten, kto s vecou nakladá ako so svojou a je so zreteľom na všetky okolnosti v dobrej viere, že mu vec patrí. Samotná detencia k vydržaniu nepostačuje. Či je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, musí byť zhodnotený objektívne, ak dôjde k sporu, nestačí preto zamerať dokazovanie len na zisťovanie subjektívnych predstáv držiteľa (Zborník IV, str. 428 ods. 3).

Na základe uvedeného stavu dokazovania dospel odvolací súd k záveru, že I. D. nemohol nadobudnúť vlastnícke právo k spornému pozemku ani vydržaním, pretože držby sa chopil pravdepodobne na základe ústnej darovacej zmluvy, hoci zákon jednoznačne pre darovaciu zmluvu ohľadne nehnuteľností vyžadoval písomnú formu (§ 384 zákona č. 141/1950 Zb. Občiansky zákonník) a k prevodu sporného pozemku darovaním nebolo dané ani privolenie bývalého okresného národného výboru (§ 1 ods. 1 prvá veta zákona č. 65/1951 Zb. o prevodoch nehnuteľností a o prenájdoch poľnohospodárskej a lesnej pôdy). Ak sa I. D. chopil držby sporného pozemku na základe ústne uzavretej darovacej zmluvy a navyše bez privolenia bývalého okresného národného výboru, objektívne nemohol byť v dobrej viere, že sporný pozemok nadobúda do vlastníctva (príslušné ustanovenia právnych predpisov o písomnej forme zmluvy a nevyhnutnosti privolenia k prevodu sporného pozemku boli formulované celkom jasne, zrozumiteľne, nesporne a jednoznačne), a to ani v prípade, ak by bol subjektívne (vnútorne) presvedčený, že k prevodu postačuje ústna darovacia zmluva a k prevodu nie je potrebné privolenie bývalého okresného národného výboru. Preto so zreteľom na všetky okolnosti nemohol byť I. G. oprávneným držiteľom

sporného pozemku a to aj napriek jeho subjektívnemu presvedčeniu (aj subjektívnemu presvedčeniu navrhovateľov ako jeho právnych nástupcov), že ním je; I. D. bol len detentorom sporného pozemku, samotná detencia po akokoľvek dlhú dobu však nemôže viesť k nadobudnutiu vlastníckeho práva vydržaním. Podľa odvolacieho súdu podklad pre iný záver vo vykonanom dokazovaní zo strany okresného súdu zatiaľ nie je; preto ak zo skutkového stavu vyplývajúceho z vykonaného dokazovania okresný súd dospel k opačnému záveru, vec nesprávne právne posúdil.

Napriek uvedenému záveru je však potrebné v ďalšom konaní ešte posúdiť, či sporný pozemok nenadobudli vydržaním právni predchodcovia navrhovateľov a I. D., t.j. I. D. a T. D., rod. V.. V prípade, že právny predchodca navrhovateľov, od ktorého odvodzujú svoj uplatnený nárok (resp. svoje právne postavenie), podmienky vydržania vlastníckeho práva k spornému pozemku nesplnil, je potrebné zaoberať sa tým, či držba jeho právnych predchodcov bola dobromyseľná, prípadne či títo právni predchodcovia vec alebo právo nevydržali (porovnaj napríklad rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22Cdo/1843/2000 zo dňa 07.05.2000). Keďže vydržanie je osobitný originárny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva zo zákona (ex lege) po splnení zákonom požadovaných predpokladov, je potrebné pri uplatňovaní inštitútu vydržania rozlišovať obdobia platnosti a účinnosti jednotlivých právnych úprav, ktoré sú rozhodujúce na posúdenie splnenia podmienok vydržania; v danom prípade ide o obdobie platnosti uhorského obyčajového práva na Slovensku do 31.12.1950 a následne platnosti zákona č. 141/1950 Zb. Občiansky zákonník (ďalej aj „tzv. stredný Občiansky zákonník“) v období od 01.01.1951 do 31.03.1964.

Podľa § 562 zákona č. 141/1950 Zb. Občiansky zákonník, ustanoveniami tohto zákona sa spravujú, pokiaľ nie je ďalej ustanovené inak, i právne pomery vzniknuté pred 01. januárom 1951; do tohto dňa sa tieto právne pomery spravujú skorším právom.

Podľa § 566 ods. 1 a 2 zákona č. 141/1950 Zb. Občiansky zákonník, lehota, ktorá začala bežať pred 01. januárom 1951, sa skončí, ak tento zákon určuje kratšiu lehotu, najneskoršie uplynutím tejto kratšej lehoty, počítanej odo dňa 01. januára 1951; ak určuje dlhšiu lehotu, uplynutím tejto dlhšej lehoty, počítanej odo dňa, keď lehota začala bežať. To isté platí o vydržacej a premlčacej dobe.

V prejednávanej veci vychádzal okresný súd zo zistenia, že I. D. a T. D., rod. V., ako právni predchodcovia navrhovateľov užívali sporný pozemok (ešte v pozemnoknižnom stave pozemkov parc. č. XXX/XX, č. XXX/XX a č. XXX/XX v k.ú. G.) od roku 1935 na základe dočasnej kúpnej zmluvy uzavretej s veľkostatkárom E. XXXX; v roku 1942 mala byť po vyhotovení geometrického plánu ohľadne sporného pozemku medzi rovnakými účastníkmi uzavretá aj riadna kúpna zmluva (nedochovala sa), ktorá bola v roku 1944 predložená na zápis do pozemkovej knihy; z pôvodnej pozemnoknižnej vložky č. XXXX pre k.ú. G. vyplýva, že k vloženiu vlastníckeho práva v prospech právnych predchodcov navrhovateľov I. D. a T. D., rod. V., nedošlo. Z uvedeného je zrejmé, že na posúdenie splnenia predpokladov nadobudnutia vlastníckeho práva k spornému pozemku (vydržaním, resp. iným spôsobom) je potrebné aplikovať uhorské obyčajové právo platné na Slovensku do 31.12.1950, resp. stredný Občiansky zákonník účinný od 01.01.1951.

Vydržanie za platnosti uhorského obyčajového práva platného na Slovensku umožňovalo nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti mimo pozemkovej knihy, a to aj proti vlastníkovi, ktorý bol zapísaný v pozemkovej knihe. Podľa uhorského obyčajového práva platného na Slovensku do 31.12.1950 nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnosti bez zapísania do pozemkovej knihy ten, kto nehnuteľnosť po dobu 32 rokov mal ako svoju pokojne v držbe. Musel ju teda užívať vo svojom mene a nie v mene iného, ani nie ako nájomník (podľa vtedy platných predpisov), prípadne ako požívateľ alebo ako jej užívateľ. Vlastnícke právo k nehnuteľnosti nemohol vydržať, kto nebol dobromyseľný, teda kto už na začiatku svojej držby vedel o tom, že nehnuteľnosť nadobudol bezprávne, prípadne, že sa jej zmocnil bez právneho dôvodu alebo vedel, že patrí inému no nevrátil ju. Pri skutočnej držbe sa predpokladalo, že je po práve a poctivá; opak sa musel dokázať. Podobné podmienky pre vydržanie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti určoval aj tzv. stredný Občiansky zákonník, podľa ktorého bolo možné vydržaním nadobudnúť vlastnícke právo, pričom ho mohol nadobudnúť ten, kto oprávnené držal nehnuteľnú vec po dobu 10 rokov; vydržanie bolo vylúčené iba medzi manželmi a u nescudziteľných vecí, ktoré boli v socialistickom vlastníctve; oprávneným držiteľom bol ten, kto bol so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný v tom, že mu vec alebo právo patrí; v pochybnostiach sa predpokladalo že držba je oprávnená. Medzi požiadavkou dobromyseľnosti v oboch uvedených právnych poriadkoch bol rozdiel

v tom, že uhorské obyčajové právo platné na Slovensku do 31.12.1950 vyžadovalo dobromyseľnosť pri nastúpení do držby, kým podľa tzv. stredného Občianskeho zákonníka bola potrebná počas celého priebehu vydržacej doby. V čase platnosti uhorského obyčajového práva na Slovensku platila zásada, že vlastníkom nehnuteľnosti bol (okrem výnimiek) ten, kto bol ako jej vlastník zapísaný v pozemkovej knihe; zápis v pozemkovej knihe mal teda nielen registračný, ale aj hmotnoprávny charakter; vlastnícke právo k nehnuteľnej veci zapísanej v pozemkovej knihe sa neprevádzalo už uzavretím zmluvy, ale až zápisom prevodu vlastníckeho práva do pozemkovej knihy (tzv. konštitutívny charakter zápisov do pozemkovej knihy); výnimku z tohto pravidla tvorilo iba na nadobudnutie vlastníctva k nehnuteľnosti na základe vydržania alebo dedenie. Účinnosťou tzv. stredného Občianskeho zákonníka zanikol tento význam pozemkovej knihy na úseku prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, pretože vlastníctvo k veciam jednotlivu určeným (akými sú nepochybne aj nehnuteľnosti) sa prevádzalo už samotnou zmluvou; zápis nadobudnutia vlastníctva v pozemkovej knihe nebol teda už (až na výnimky) podmienkou prevodu vlastníckeho práva a zostal mu iba význam deklaratórny. S prihliadnutím na zásadný rozdiel právneho dosahu zápisu prevodu vlastníckeho práva na nadobúdateľa v pozemkovej knihe sa javí v prípadoch uplatnenia nároku na určenie vlastníctva k nehnuteľnosti, ktorý sa opiera o obsah písomne uzavretej stratenej zmluvy nerealizovanej v pozemkovej knihe, skúmať, kedy bola takáto zmluva uzavretá a či mimo písomnej formy, mala aj ostatné náležitosti, teda či sa účastníci dohodli o všetkých podstatných okolnostiach; ak bola stratená zmluva uzavretá na Slovensku za platnosti uhorského obyčajového práva, ale prevod vlastníctva podľa nej nebol zapísaný na nadobúdateľa v pozemkovej knihe, nemohlo len na základe tejto zmluvy prejsť na nadobúdateľa vlastnícke právo k nehnuteľnosti; takto uzavretá zmluva však mohla byť skutočnosťou, ktorá dôvodne mohla v užívateľovi vyvolať presvedčenie, že sa stal vlastníkom nehnuteľností, a byť tak základom jeho dobromyseľnosti v držbe nehnuteľnosti ako jednej z podmienok vydržania; ak však boli takto uzavreté zmluvy perfektné a chýbal iba zápis do pozemkovej knihy, stali sa dňom 01.01.1951 účinnými (pozri Zo správy o rozhodovaní súdov vo veciach vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam prerokovanej a schválenej občianskoprávnym kolégiom Najvyššieho súdu SSR pod zn. Cpj 69/1983 zo dňa 30.03.1982, In: Zborník IV, Ševt Praha 1986, str. 156-157, 158, 162-163 a 168). Z prechodného ustanovenia § 566 zákona č. 141/1950 Zb. Občiansky zákonník vyplýva, že u vydržania vlastníctva k nehnuteľným veciam došlo k nadobudnutiu vlastníctva, pokiaľ vydržacia doba začala plynúť pred 01.01.1951 najneskôr 01.01.1961, t.j. najneskôr uplynutím kratšej vydržacej doby stanovenej tzv. stredným Občianskym zákonníkom, počítanej od 01.01.1951; vydržacia doba mohla však uplynúť aj skôr, t.j. pred 01.01.1961, ak by napr. predchádzajúca 32 ročná doba bola uplynula pred uvedeným dátumom 01.01.1961; teda pre vydržanie vlastníctva k nehnuteľnosti platilo, že už plynúca vydržacia doba sa skončí uplynutím pôvodnej vydržacej doby; ak by tá však do 01.01.1961 nestihla uplynúť, potom by uplynula najneskôr v 10 ročnej dobe počítanej od 01.01.1951 (R 65/1972, str. 496; Zborník IV, str. 517); v prípadoch vydržania, pri ktorých vydržacia doba začala plynúť ešte pred 01.01.1951, t.j. podľa obyčajového práva a mala by uplynúť až po tomto dni, museli byť už splnené aj ďalšie podmienky vydržania, ktoré boli stanovené tzv. stredným Občianskym zákonníkom (pozri rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1MCdo/8/2009 zo dňa 29.04.2010). Je potrebné si aj uvedomiť, že pri posúdení splnenia podmienok vydržania podľa uhorského obyčajového práva platného na Slovensku do 31.12.1950 je potrebné vychádzať aj z dobovej judikatúry, podľa ktorej „K vydržaniu sa nežiada právny titul, len preukázaná mala fides prekáža vydržaniu“ (Kúria č. 1121/1889); „K vydržaniu sa nevyžaduje iustus titulus“ (Kúria č. 11.365/1895); „Uplynutím lehoty 32 rokov nastáva vydržanie aj vtedy, jestli držba sa nezakladá na právnom titulu“ (Kúria č. 6352/1897); „Vydržiteľ nemusí dokazovať iustum titulum; iniustus titulus mu musí byť dokázaný“ (Kúria č. 1122/1889); „Vydržaniu nemusí prekážať okolnosť, že držiteľ sa veci zmocnil násilím“ (Kúria č. 2568/1902); „Nepoctivosť bráni vydržaniu iba vtedy, jestli vydržiteľ si držbu nadobudol nepoctivým spôsobom“ (Kúria č. 3780/1889); „Pri skutočnej držbe sa predpokladá, že je po práve a poctivá; opak sa musí dokázať“ (Kúria č. 2186/1903); „Strana, ktorá tvrdí, že vydržanie nenastalo, lebo držiteľ si nadobudol držbu spôsobom, ktorý zákon zakazuje, je povinný dokázať to, čo tvrdí“ (Kúria č. 5248/1897; pozri Dr. František Rouček a Dr. Jaromír Sedláček: Komentář k československému obecnému zákoníku občianskému a občianské právo platné na Slovensku a Podkarpatské Rusi, Praha: Linhart 1935, díl VI., str. 440-441).

Použitím uvedených záverov na skutkové zistenia okresného súdu vyplývajúce z vykonaného dokazovania možno uviesť, že právní predchodcovia navrhovateľov I. D. a T. D., rod. V., vstúpili do držby a užívania sporného pozemku v roku 1935 na základe „dočasnej predajokúpnej smluvy“ zo dňa 07.07.1935, ktorá bola podľa obsahu zmluvou o budúcej zmluve (tento typ zmluvy poznalo aj uhorské obyčajové právo - pozri Dr. František Rouček a Dr. Jaromír Sedláček: Komentář k československému obecnému zákoníku občianskému a občianské právo platné na Slovensku a Podkarpatské Rusi, Praha:

Linhart 1935, díl IV., str. 402); zmluva presne stanovovala postup úkonov za účelom zamerania prevádzaných pozemkov geometrickým plánom a dojednanie o kúpnej cene a jej splatnosti pred uzavretím „konečnej kúpopredajnej zmluvy“; už pri uzavretí zmluvy budúci kupujúci v hotovosti uhradili budúcemu predávajúcemu XXXX,-X. časť kúpnej ceny v sume 4000,- Kč; tento sa zaviazal do 07.07.1940 odstrániť ľarchy na prevádzaných pozemkoch; podľa dohody boli prevádzané pozemky geometrickým plánom zamerané dňa 02.10.1942; následne vo februári 1942 bola podaná žiadosť o vklad vlastníckeho práva titulom kúpy a skutočnej držby k pôvodným pozemkom parc. č. XXX/XX, č. XXX/XX a č. XXX/XX v k.ú G. vytvoreným uvedeným geometrickým plánom z pozemku vo vložke č. XXXX; prílohou žiadosti boli 4 kúpopredajné zmluvy (2+2 odpisy), 1 obecné svedectvo a 2 geometrické plány; podľa podacej pečiatky bola žiadosť Okresnému súdu v Divíne doručená dňa 29.02.1944; svedkyňa S. D. vypovedala, že k uzavretiu kúpnej zmluvy došlo na Vianoce roku, keď mala 12 rokov, t.j. v roku 1943, kedy zmluvu „videla a hovorilo sa v nej o týchto pozemkoch a že sa bude posielat' na Okresný súd do Divína“. Od decembra 1943 možno preto podľa odvolacieho súdu hovoriť o dobromyseľnej a poctivej držbe sporného pozemku zo strany právnych predchodcov navrhovateľov I. D. a T. D., rod. V., pretože v období uplatňovania tzv. intabulačného princípu podľa uhorského obyčajového práva (konštitutívny charakter zápisov do pozemkovej knihy), i keď ich vlastnícke právo nebolo vložené do pozemkovej knihy a teda ho podľa práva nenadobudli (táto skutočnosť vyplýva z pôvodnej pozemnoknižnej vložky č. XXXX pre k.ú. G.), táto skutočnosť ešte bez ďalšieho sama osebe neznamena, že nemohli sporný pozemok držať dobromyseľne, t.j. sama vedomosť o tom, že držiteľ nie je v evidencii nehnuteľností zapísaný ako vlastník ešte neznamena nedostatok jeho dobromyseľnosti (porovnaj napríklad rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22Cdo/4484/2007 zo dňa 01.07.2009) a nemožnosť vydržania vlastníctva k spornému pozemku mimo pozemkovej knihy; právni predchodcovia navrhovateľov totiž urobili všetko preto, aby vklad vlastníckeho práva v ich prospech do pozemkovej knihy bol vykonaný a spoliehali sa na riadny chod vtedy príslušných orgánov (navyš nadobudnutím účinnosti zákona č. 141/1950 Zb. Občiansky zákonník dňa 01.01.1951 nevyhnutnosť vkladu vlastníckeho práva do pozemkovej knihy na jeho nadobudnutie zrušil a vlastnícke právo sa prevádzalo samotnou zmluvou). V tomto smere je potrebné prihliadnuť aj na citovanú dobovú judikatúru, ktorá pri skutočnej držbe predpokladala dobromyseľnosť a vyžadovala konkrétny dôkaz nedobromyseľnej držby zo strany odporcu vydržania. Aj keď predmetná kúpna zmluva sa stratila, jej uzavretie možno dovodiť z poznámky k uvedenej žiadosti o vklad vlastníckeho práva do pozemkovej knihy, výpovede svedkyne S. D. a v neposlednom rade zo správania sa účastníkov zmluvy po jej uzavretí. Na preukázanie existencie zmluvy nie je nevyhnutné predloženie jej originálu alebo kópie, ale je možné ju preukázať aj nepriamymi dôkazmi, pričom za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými je možné zistiť stav vecí, napr. výsluch svedkov, správy a vyjadrenia orgánov, fyzických a právnických osôb a listiny; je potrebné prihliadať predovšetkým na listiny, z ktorých sa existencia stratenej zmluvy javí a tiež k správaniu účastníkov po uzavretí tvrdenej zmluvy (porovnaj napríklad rozsudky Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22Cdo/1176/2001 zo dňa 06.02.2003 a sp. zn. 26Cdo/578/2007 zo dňa 18.09.2008). Pravdepodobnosť záveru o strate uvedenej kúpnej zmluvy z decembra 1943 vyplýva aj zo správy Štátneho archívu Banská Bystrica, pobočka Lučenec, ohľadne strát spisového materiálu v dôsledku vojnových udalostí a prechodu frontu v decembri 1944 a januári 1945. Na druhej strane vôľa predávajúceho E. X. previesť vlastnícke právo k spornému pozemku vyplýva okrem uzavretia dočasnej kúpnej zmluvy z roku 1935 aj zo skutočnosti, že už 25.04.1933 dal podnet na odpísanie pôvodnej parcely č. XXX z vložky XX pre k.ú. G. do novej vložky č. XXXX pre k.ú. G. (pozri aj Doc. Dr. Vladimír Fajnor a Dr. Adolf Záturecký: Nástin súkromného práva platného na Slovensku a Podkarpatskej Rusi, III. vydanie pôvodného diela, Šamorín: Heuréka 1998, str. 123); vo vzťahu k uvedenému uzavretiu kúpnej zmluvy z decembra 1943 nie je na okraj bez významu skutočnosť známa odvolaciemu súdu, že predávajúci veľkostatkár E. VI. X. sa zdržiaval v Divíne až do vyhostenia dňa 01.08.1945 do Maďarska (pozri Sivok, Ján: Divín. Tajomstvá histórie; Zvolen: Arbora Publishers, 1999, str. 50). Z vykonaného dokazovania zatiaľ vyplýva, že držba právnych predchodcov navrhovateľov bola všeobecne rešpektovaná aj obyvateľstvom a inštitúciami, títo na spornom pozemku riadne hospodárili (skutočnosť držby a užívania nie je konaní ani sporná). Podľa odvolacieho súdu bez významu nie je ani skutočnosť, že pokiaľ v pôvodnej vložke č. XX pre k.ú. G. bolo v roku 1958 na podnet bývalého Okresného národného výboru Lučenec v pozemkovej knihe vyznačené vlastnícke právo v prospech bývalého Československého štátu, vo vložke č. XXXX pre k.ú. G., kde bol pôvodne vedený pozemok parc. č. XXX, k takémuto zápisu nedošlo, z čoho možno nepriamo vyvodiť aj rešpektovanie skutočného stavu zo strany orgánu miestnej štátnej správy; navyše sporný pozemok nebol nikdy ani v užívaní Roľníckeho družstva, ktoré vzniklo v roku 1959. Nakoľko právni predchodcovia navrhovateľov I. D. a T. D., rod. V., v decembri 1943 vstúpili do dobromyseľnej držby sporného pozemku, vydržacia doba

platná podľa uhorského obyčajového práva platného na Slovensku v tom čase v trvaní 32 rokov by uplynula v decembri 1975; v dôsledku ustanovenia § 566 ods. 1 a 2 v spojení s § 116 ods. 1 zákona č. 141/1950 Zb. Občiansky zákonník však uplynula už dňa 01.01.1961, t.j. najneskôr uplynutím kratšej vydržacej doby stanovenej tzv. stredným Občianskym zákonníkom počítanej od 01.01.1951; ku dňu 01.01.1961 teda došlo k vydržaniu vlastníckeho práva zo strany právneho predchodcu navrhovateľov I. D., ktorý sa tohto dňa dožil (zomrel až dňa XX.XX.XXXX) a preto sporný pozemok patrí do dedičstva po ňom (právna predchodkyňa navrhovateľov T. D., rod. V. sa uvedeného dňa nedožila, pretože zomrela dňa XX.XX.XXXX; do dedičstva po nej pozemok nepatrí, pretože za jej života neboli splnené zákonné podmienky vydržania nevyhnutné na jeho nadobudnutie; súčasne nemožno v tejto súvislosti uvažovať ani o jej právnych nástupcoch, ktorí by si mohli v zmysle § 116 ods. 2 zákona č. 141/1950 Zb. Občiansky zákonník započítať jej držbu, pretože podľa výsledkov dokazovania jej nástupcom v držbe mal byť od roku 1956 I. D., ktorý však vzhľadom na vyššie uvedené okolnosti prevodu držby na základe ústnej zmluvy nemohol byť dobromyseľný, že sporný pozemok drží oprávnené; o vstupe iných osôb do oprávnenej držby sporného pozemku po T. D., rod. V., skutkové zistenia zo spisu okresného súdu nevyplývajú). Je potrebné zdôrazniť, že z nateraz zisteného skutkového stavu sa javí, že boli splnené podmienky spôsobilého predmetu vydržania aj podľa tzv. stredného Občianskeho zákonníka (§ 115), pretože sporný pozemok zrejme nepatrí medzi tzv. nescudziteľné veci v socialistickom vlastníctve, ktorými boli v zmysle § 148 a § 149 Ústavy ČSR (150/1948 Sb.) taxatívne vymenované veci, ktoré mohli byť národným majetkom; v tomto zozname (nerastné bohatstvo, zdroje energie a energetické podniky, bane, hutí, prírodné liečivé zdroje, výroba predmetov slúžiacich zdraviu ľudu, podniky s počtom aspoň 50 zamestnancov, banky a poisťovne, verejná železničná doprava, pravidelná cestná a letecká doprava, pošta, verejný telegraf a telefón, rozhlas a film) nie sú uvedené pozemky a preto nemožno dospieť k záveru, že pozemky mali charakter nescudziteľných vecí; právna teória a prax súdov za nescudziteľné veci považovali najmä základné prostriedky zverené socialistickým organizáciám do správy, ktoré boli určené na to, aby ich tieto organizácie trvale užívali; zo spisu zatiaľ nevyplýva záver o tom, že sporný pozemok bol zverený do správy niektorej zo socialistických organizácií (naopak bolo preukázané, že nebol v družstevnom užívaní); sporný pozemok preto bol v zmysle aplikácie § 115 zákona č. 141/1950 Zb. Občiansky zákonník scudziteľnou vecou (je potrebné poukázať aj na § 159 ods. 1 a 2 Ústavy ČSR, v zmysle ktorých sa zaručovalo súkromné vlastníctvo jednotlivca alebo rodiny do výmery 50 ha, ktorú výmeru sporný pozemok nepresahoval). Tvrdené vyvlastnenie aj pôvodného pozemku parc. č. XXX v k.ú. G. v prospech štátu odporca zatiaľ žiadnym spôsobom nepreukázal. Sporného pozemku sa nedotkli ani ďalšie pozemkové reformy po roku 1945 (zákon č. 142/1947 Sb. o revízii prvej pozemkovej reformy, resp. zákon č. 46/1948 Sb. o novej pozemkovej reforme, ktorá sa týkala len poľnohospodárskych a lesných pozemkov nad 50 ha). Pokiaľ odporca v konaní poukazuje na skutočnosť, že veľkostatár E. X. nemohol so sporným pozemkom voľne nakladať, toto tvrdenie je síce pravdivé, pretože aj na sporný pozemok bol v pozemnoknižnej vložke č. XXXX pre k.ú. G. v roku 1926 vyznačený zábor zo strany štátu (zákon č. 215/1919 Sb. o zabránení veľkého majetku pozemkového), v zmysle ktorého scudzenie pozemku bolo možné len s úradným súhlasom (§ 7 citovaného zákona); uvedená skutočnosť však sama osebe nespôsobuje nemožnosť dobromyseľnej (pravej a poctivej) držby právnych predchodcov navrhovateľov I. D. a T. D., rod. V.. Vyznačením záboru zo strany štátu v pozemkovej knihe neprestal byť E. X. vlastníkom sporného pozemku (pozri rozhodnutie bývalého Najvyššieho správneho súdu sp. zn. 3438/1935 zo dňa 15.11.1938) a mohol s ním nakladať po udelení súhlasu Štátneho pozemkového úradu v Prahe (do 30.04.1935), resp. bývalého Ministerstva poľnohospodárstva v Prahe (po 01.05.1935); bez udelenia úradného súhlasu by bola zmluva síce neplatná pre rozpor so zákonom aj za platnosti obyčajového práva na Slovensku (pozri Doc. Dr. Vladimír Fajnor a Dr. Adolf Zátarecký: Nástin súkromného práva platného na Slovensku a Podkarpatskej Rusi, III. vydanie pôvodného diela, Šamorín: Heuréka 1998, judikatúra citovaná na str. 110), ale neplatnosť právneho úkonu o prevode vlastníctva nie je okolnosťou vylučujúcou nadobudnutie vlastníctva vydržaním (pozri rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/117/1994 zo dňa 28.02.1995); navyše zo spisu vyplýva, že právní predchodcovia navrhovateľov mali vedomosť o potrebe získania úradného súhlasu na prevod sporného pozemku, pretože s ním počítala aj dočasná predajokúpna smluva z roku 1935; je preto pravdepodobné (aj keď zatiaľ s istotou nepreukázané), že takýto súhlas získali po uzavretí riadnej kúpnej zmluvy z decembra 1943; zo spisu vyplýva, že E. X. aj po vyznačení záboru v pozemkovej knihe v roku 1926 scudzoval svoje pozemky (zápisy vo vložke č. XX pre k.ú. G. z rokov 1933 a 1934 pod B 34 a B 35), v spise sa nachádza aj kúpna zmluva zo dňa 20.12.1929 (medzi inými účastníkmi a ohľadne iného pozemku), na ktorej je vyznačený súhlas Štátneho pozemkového úradu zo dňa 05.08.1931 realizovaný len jednoduchým odtlačkom pečiatky (č.l. 188 spisu). Samotné zápisy exekučných záložných práv v pôvodnej vložke č. XXXX pre k.ú. G. nespôsobovali zákaz nakladať so sporným pozemkom. Uvedená

skutočnosť preto sama osebe nepreukazuje nedobromyseľnosť právnych predchodcov navrhovateľov I. D. a T. D., rod. V. v držbe sporného pozemku. Len na okraj v tomto smere odvolací súd uvádza, že vzhľadom na nepreukázanie udelenia úradného súhlasu s prevodom sporného pozemku do vlastníctva právnych predchodcov navrhovateľov I. D. a T. D., rod. V., bolo potrebné skúmať otázku možnosti splnenia podmienok vydržania u každého z nich; ak by sa udelenie tohto úradného súhlasu v zmysle tzv. záborového zákona (zákon č. 215/1919 Sb.) preukázalo, došlo by k nadobudnutiu vlastníckeho práva do ich vlastníctva po 01.01.1951 už samotnou zmluvou (a sporný pozemok by patril do dedičstva po nich); platí totiž, že pokiaľ nedošlo k nadobudnutiu vlastníckeho práva na základe kúpnej zmluvy uzavretej za účinnosti obyčajového práva platného na Slovensku a to pre nedostatok intabulácie tejto zmluvy do pozemkovej knihy, potom ak bola zmluva platná a nedošlo k inému právnomu úkonu, ktorý by ju rušil alebo menil, došlo podľa nej po účinnosti zákona č. 141/1950 Zb. Občiansky zákonník dňom 01.01.1951 k nadobudnutiu vlastníctva už bez zápisu do pozemkovej knihy (porovnaj rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33Cdo/267/1998 zo dňa 26.04.2000, sp. zn. 22Cdo/122/2001 zo dňa 02.09.2002, sp. zn. 22Cdo/1405/2004 zo dňa 07.09.2004 a sp. zn. 22Cdo/2926/2010 zo dňa 27.03.2012; rovnako tiež Zborník IV, str. 158).

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok okresného súdu zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. a vec mu podľa § 221 ods. 2 O.s.p. vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, pretože okresný súd vec nesprávne právne posúdil v otázke splnenia podmienok vydržania vlastníckeho práva na strane právneho predchodcu navrhovateľov I. D., v dôsledku čoho nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu (ustanovenia vo vzťahu k vydržaniu vlastníckeho práva platné v čase začatia plynutia vydržacej doby podľa uhorského obyčajového práva, resp. tzv. stredného Občianskeho zákonníka) a nedostatočne zistil skutkový stav (nakoľko návrh z tohto hľadiska neposudzoval). Okresný súd sa dopustil aj vady konania, ktorá by mala (pri vecnej správnosti rozsudku) za následok nevykonateľnosť napadnutého rozsudku a na túto vadu bol odvolací súd povinný prihliadať (§ 212 ods. 3 O.s.p.).

V ďalšom konaní okresný súd vzhľadom na závery rozhodnutia odvolacieho súdu opätovne posúdi otázku možnosti vydržania vlastníckeho práva u I. D., I. D. a T. X, rod. V.; pripojí dedičský spis po I. D. a zistí jeho právnych nástupcov (odvolací súd podotýka, že nie je správny postup, ak okresný súd zisťuje právnych nástupcov len z listín predložených účastníkmi konania, pretože v rámci skúmania vecnej legitímácie v konaniach s núteným okruhom účastníkov konania - ako je tomu aj v prejednávanej veci - je potrebné, aby súd v zmysle § 120 ods. 1 tretia veta O.s.p. pri skúmaní vecnej legitímácie účastníkov konania výnimočne vykonal aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci konania, pretože je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci); okresný súd, následne v rámci skúmania vecnej legitímácie ustáli, či okruh účastníkov konania bol zo strany navrhovateľov stanovený správne (vzhľadom na podľa stavu dokazovania vyslovený právny záver, že sporný pozemok patrí do dedičstva po XD., kedy účastníkmi konania musia byť všetci jeho právni nástupcovia, resp. ak už bol sporný pozemok prejednaný v konaní o dedičstve, ten z nich, ktorý ho ako dedič nadobudol aj podľa výsledku dedičského konania); následne vyhodnotí predmet konania (či zistené závery zodpovedajú formulácii navrhovaného výroku rozhodnutia vo veci samej); prihliadne aj na všetko, čo v ďalšom konaní vyjde najavo (výsledky dokazovania) a vo veci opätovne rozhodne. V prípade kladného rozhodnutia neopomenie, že geometrický plán musí byť obsahovou aj fyzickou súčasťou rozsudku.

V dôsledku zrušenia rozsudku okresného súdu zrušil odvolací súd aj závislý výrok o trovách konania (§ 212 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). V novom rozhodnutí rozhodne okresný súd aj o trovách odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.